

Posamezna številka 1 Din, mesečno, če se sprejema list v uravi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. Celoletna naročnina je 50 Din, polletna 25 Din, četrtletna 13 Din. Cene inštratorom podogovoru

PONEDELJSKI SCOVENEC

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III
Telefon št. 2050 in 2996 — Rokopisi se ne vračajo
Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6
Poštni ček račun. Ljubljana 15.179.
Telefon št. 2549

Grozovita železniška nesreča pri Parizu

Brzi vlak zavozil v gosti megli v drugi vlak. Doslej so našli 199 mrtvih in nad 300 hudo ranjenih.

Prefekto soboto zvečer se je v sruču Francije, v pariški okolici dogodila železniška nesreča. Kakor jih enakih doslej še ne pomni kronika sveta. Med sveto božično razpoloženje je z vsoto grozotno resnico udarila strašna vest, da je pri tej nesreči prizadetih okroglo 500 ljudi. Prva suha poročila, ki smo jih prejeli že na sveti dan zjutraj, so povedala, da je bilo pri tej nesreči ubitih 180 ljudi, nad 300 pa je bilo hudo ranjenih. Podrobna poročila navajajo celo večje število mrtvih in ranjenih.

Kako se je zgodila nesreča

V soboto ves dan so vlaki iz Pariza odhajali z velikimi zamudami. Tako je tudi prvi vlak, ki peče do mesta Nancy in ki bi moral zapustiti pariško postajo ob 17.49, odpeljal šele ob 19. Strojvodja, ki ni videl pred sabo niti deset metrov, je vozil zelo počasi, da bi se izognil morebitni nesreči. Iz Pariza so ob 19.25 spustili na isto progo drugi brzi vlak 25 bis Pariz—Strasbourg, to se pravi, da je ta vlak odpeljal 25 minut za prejšnjim. Ko je prvi brzi vlak Pariz—Nancy privozil do Pont-de-Chauveau, to je do 1500 m pred postajo Lagny-Thorigny-Pomponne, je strojvodja opazil signal »zaprt« in je takoj ustavil vlak. V resnici je dober kilometer pred tem vlakom bil blokiran drugi vlak. Vlakovodja je po predpisih postavil za svojim vlakom predpisano signalizacijo t. j. petarde, ki naj bi eksplozirale v trenutku, ko bi na isto mesto privozil drugi vlak, in strojvodja opozorila, da je pot zaprta. Nato se je vrnil zopet na svoj vlak, na katerem so potniki kramljali o vzroku postanka.

V tistem trenutku je privozil iz zadaj s hitrostjo 110 km na uro brzi vlak Pariz—Strasbourg — to hitrost je kazal aparat Flamant, ki so ga našli v stroju — in s strahovito silo treščil v vlak, ki je stal na progi. Tresk je bil strašen in se je čul več kilometrov daleč. Štirje vozovi vlaka, ki je stal na progi, so bili dobesedno zdrobljeni. Vsi vozovi so bili polni ljudi. Lokomotiva zadnjega vlaka je zavozila na razbito železno ograjenje vagonov in se nato prevrnila.

Skozi noč je jeklni krik stoterih ranjencev, ki so v pričakovanju svidenja z domačimi na božični večer padli pahabljeni in polomljeni, strašno razmešani med razbite železniške vozove. Razen prvega voza ter lokomotive brzoviaka, so bili vsi ostali

vozovi popolnoma razbiti. V prvem vozu so se vozili na dopust gojenci pariške vojaške akademije, ki so edini izmed potnikov ostali pri tej nesreči popolnoma nepoškodovani. Gojenci so celo pridno pomagali pri reševanju ranjencev.

Grozila je še ena nesreča

Nesreča bi skoraj bila še večja, da niso v zadnjem trenutku ustavili komaj 100 metrov pred razvalinami razbitega vlaka drug ekspres, ki je vozil v nasprotni smeri proti Parizu. Ker se je nesreča dogodila na odprti progi, nasprotni ekspres pa bi se bil imel srečati že čez nekaj minut, so ponovno nesrečo le s težavo preprečili. Oba tira sta bila vsa zasuta z razbitinami voz. Nasprotni vozeči ekspres bi bil zavozil v golovo smrt nove stotine ljudi, da ni strojevodja z vsoto silo z nasprotno paro zavrl z enako hitrostjo 105 km na uro vozeči vlak.

Prva pomoč

V Parizu so zvedeli za nesrečo kmalu potem, ko se je dogodila. V parlamentu so takoj prekinitelj sejo ter zaključili zasedanje. Ministrski predsednik se je takoj odpeljal z avtomobilom na kraj nesreče, pridružil se mu je tudi železniški minister. Iz Pariza je bila na progo odposlana skupina pariških gasilcev, ki so brž pričeli z reševanjem ranjenih, ki so v groznih mukah ječali med stisnjanim železnjem razbitih vozov. Tudi železniški delavci so se že v nočnih urah odpeljali iz Pariza na progo, da jo očistijo. Obenem se je pripeljal tjakaj tudi preiskovalni sodnik, ki je ukazal zapreti strojvodjo in kurjača strassbourskega ekspresa, ki sta oba ostala pri nesreči živa. Strojvodja se izgovarja. Da zaradi goste megle ni pravi čas opazil znamenja na stoj, zaradi podedenih tračnic pa ni mogel tako brž ustaviti ekspresa, ki je drvel s hitrostjo 105 km na uro po ravni progi.

Število žrtev nesreče

Pariz, 26. dec. AA. Katastrofa pri Lagnyju je dodaj zahtevala že 196 človeških žrtev. Žal pa vse kaže, da to število ni končno. Obstaja bojazen, da nekateri ranjenci ne bodo preboleli poškodb.

Zdravniki se boje za življenje še kakih 30 poškodovancev.

V mrtvašnici na pariški vzhodni postaji identificirajo ponesrečence. Trupel nekih žen in triletnega otroka še niso mogli identificirati. Vlada je sklenila, da se bo pred ponesrečeni poklonila v sredo ob 9.15. Koj nato bo pogreb. Mnoge rodbine ponesrečenec žele, naj bi jih pokopali v notranjosti. Zato bodo krste nekaterih ponesrečenec prepeljali v notranjost in posebej pokopali.

Pogreb žrtev bo danes

Pariz, 26. dec. AA. Havas poroča: Včeraj popoldne se je vršila v ministrstvu za javna dela konferenca pod predsedstvom ministra Paganona. Prisostvovali so ji razni državni podtajniki, ravnatelj policije, ravnatelj železniških družb in drugi.

Šlo je za to, da določijo poedinosti glede sodelovanja vladnih zastopnikov pri pogrebu žrtev železniške katastrofe pri Lagnyju. Obredi bodo enostavni. Prisostvovali jim bodo rodbine ponesrečenec in zastopniki oblasti. Pogrebne svečanosti se bodo pričele ob 9.45. Vse žrtve bodo položene na skupni katafalk. Sožalne govore bosta imela minister Paganon in predsednik upravnega sveta vzhodnih železnic.

Doslej 199 smrtnih žrtev

London, 26. dec. AA. Reuter poroča iz Pariza, da znaša zdaj število žrtev železniške nesreče pri Lagnyju že 199. Jutrišnje pogrebne svečanosti na postaji se bo udeležil osebno predsednik republike Lebrun s člani vlade. Prisotni bodo še drugi zastopniki oblasti in pa rodbinski člani ponesrečenec.

Sožalje jugoslovanske vlade

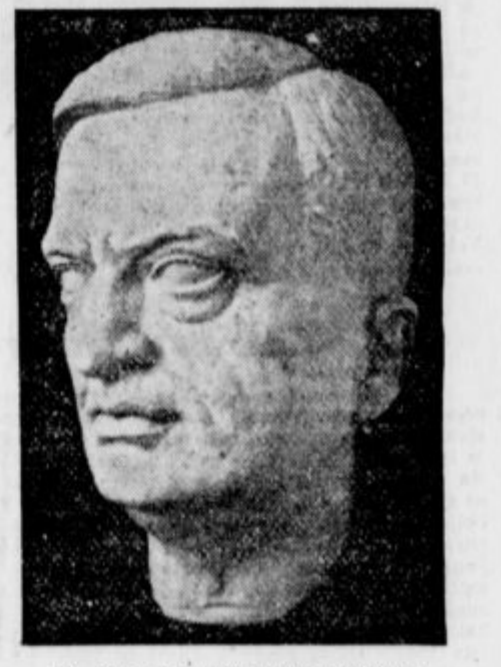
Belgrad, 26. dec. Zunanji minister Jevtić je izrazil francoski vladi sožalje radi železniške nesreče pri Lagnyju. Prav tako so izrazile svoje sožalje nemška, italijanska in ameriška vlada po svojih poslanikih v Parizu.

Sožalje bolgarskega kralja

Sofija, 26. dec. AA. Kralj Boris in predsednik vlade Mušanov sta prosila francoskega poslanika v Sofiji Cambona, naj sporoči predsedniku francoske republike in francoski vladi njuno sožalje zaradi železniške nesreče pri Lagnyju.

Ceškoslovaška delegacija v nevarnosti

Praga, 26. dec. Vest o železniški katastrofi pri Lagnyju je silno vznemirila tukajšnje prebivalstvo. Splošno je bilo mnenje, da se je prav v ponesrečenem vlaklu peljala češkoslovaška delegacija, ki se je te dni mudila na pogajanjih v Parizu. Pozneje je prispela vest, da so se češkoslovaški delegati peljali z drugim vlakom t. j. na brzeču Pariz—Strasbourg in da med ponesrečenci ni nobenega češkoslovaškega državljanca.

Fr. Gorše: portre Vaclava Talicha, dirigenta praške filharmonije.

Razdelitev dela v državnem svetu

Belgrad, 26. dec. m. V državnem svetu je izvršena porazdelitev dela po oddelkih kakor tudi razdelitev delokroga dela za 1954. Predsednik prvega oddelka obsega predmete predsedništva ministrskega sveta, zunanje, notranje, trgovinskega ministrstva in oddelka za vere v pravosodnem ministrstvu, samoupravne stvari in spori o pristojnosti. Član tega oddelka je med drugimi tudi dr. Fran Svetek. Drugemu oddelku predseduje podpredsednik državnega sveta dr. Josip Bajić. Tudi v tem oddelku je dr. Fran Svetek. V delokrog drugega oddelka spadajo predmeti socialnega ministrstva, ministrstva za fizično vzgojo naroda, ministrstva za kmetijstvo z vsemi predmeti agrarne reforme. Tretjemu oddelku predseduje član državnega sveta dr. Sa-gadin. V njegov delokrog spadajo predmeti vojnega in gradbenega ministrstva. Četrtemu oddelku predseduje dr. Radoje Jovanović. V delokrog tega oddelka spadajo personalne stvari finančnega ministrstva: postavitev, napredovanja, odpusti, pokojnine in ostali administrativni predmeti tega ministrstva, dalje predmeti ministrstva za gozdove in rudnike, pravosodnega ministrstva brez oddelka za vere. Petemu oddelku predseduje član državnega sveta Ivan Škarja. V njegov delokrog spadajo predmeti prometnega ministrstva in disciplinske zadeve, kakor tudi predmeti o tožbah proti rešitvi upravnih oblasti za disciplinske prestopke državnih uslužbenec. Šestemu oddelku predseduje član državnega sveta Lazar Jankulović. V njegov delokrog spadajo carinski predmeti, trošarine, vsi spori po zakonu o taksah, devize, valutno vprašanje, monopolski prestopki brez ozira na upravna sodišča, vsi predmeti za samoupravne datjave, predmeti po zakonu o neposrednih davkih.

Razsodbe upravnih sodišč bodo prišle v oddelek, v katerega spadajo po svojem predmetu. Snori proti odlokom banovine, komendantov orožništva kakor tudi spori z drugimi oblastmi v pogledu službenih odnosov državnih uslužbenec spadajo v pristojnost onega oddelka državnega sveta, v katero pristojnost spadajo predmeti dotičnega ministrstva.

Novi izgredi v Indiji

Bombay, 26. dec. AA. Najnovejši izgredi dokazujejo, da povzročja Gandhi že s svojo prisotnostjo velike izgrede in demonstracije. Povsod, kjer se je Gandhi včeraj prikazal, se je ljudstvo zbiralo v velikih množicah in je morala policija seči po orožju. Na trgu, kjer bi bil moral Gandhi govoriti, se je zbralo nad 100.000 ljudi. Mnoge ženske so prinesle svoje otroke s seboj. Gandhi se je moral odpovedati besedi in se je hotel odstraniti s trga, njegovi oboževalci pa so hoteli to preprečiti. Tedaj pa je prišlo do hudih izredov in množice so potepale z nogami več žensk in otrok. Policija je naposled vzpostavila red.

COSTE OSTAL V CARIGRADU

Carigrad, 26. dec. AA. Zaradi slabega vremena se je moral francoski letalec Coste vrniti v Carigrad. Svoj polet bo nadaljeval, kakor hitro se bo vreme izboljšalo.

Avstrijski školje na Dollfusovi strani

Proti hitlerizmu in za avstrijsko neodvisnost

V nedeljo je bilo z vseh prižnic po cerkvah Avstrije prebrano božično pastirsko pismo avstrijskih škofov, ki je po svoji vsebini zelo bogato in vsebuje mnogo važnih načelnih momentov.

V začetku prosijo in svare školje vse vernike, zlasti pa mladino, naj se zopet povrne k zaupanju in pokorščini do avtoritete in pomaga preroditi državo v novem duhu. »Imejmo vsi zaupanje in našo vlado in ji vsak po svojih močeh pomagajmo pri njenih mirovnih namelih in težnjah. Ze sedaj lahko pokaže na celo vrsto blagoslova polnih dejanj, ki utrjujejo blaginjo domovine.« Nato hvali pastirsko pismo ukrepe zvezne vlade, tako na gospodarskem kakor tudi na prosvetnem in varnostnem polju. Iz njih se očitje velika težnja: zopetno pokristjanjenje vsega javnega življenja in mirno sožitje med cerkvijo in državo v blagor vseh.

Dalje govori pismo tudi o zunanji politiki vlade in pravi, da stoji Avstrija danes v središču svetovnega interesa kot vzor in primer krščanskega državnega reda in prave mirovne politike. Precej pozornosti posveča pismo tudi narodnemu socializmu, do katerega zavzame načelno stališče na podlagi štirih temeljnih resnic: 1. Človeštvo je edinstvena družina, zgrajena na pravičnosti in ljubezni. Zaradi tega obojamo narodnosocialistično rasno blaznost, ki vodi in mora priversti do

plemenskega sovraštva in do konfliktov med narodi.

Zaradi tega obojamo nekrščanski sterilizacijski zakon, ki stoji v opreki z naravnim pravom in katoliškim krščanstvom. 2. Pravi krščanski nacionalizem je od Boga hoten in ga visoko ceni tudi Cerkev, kajti ljubezen do lastnega naroda in navezanost na domovino sta temeljni in človeški naravi. Zaradi tega pridigujemo čednost krščanskega patriotizma, obojamo izdajstvo domovine in obojamo radikalni rasni antisemitizem. 3. Narod in država sta različna in država je nad narodom. Zaradi tega obojamo ekstremna narodnostna načela, branijo zgodovinske pravice naše domovine in pozdravljamo gojitev avstrijske misli. 4. Nad vsem nacionalizmom pa stoji vera, ki ni nacionalna, ampak nadnacionalna. Vera lahko prekrvavi vsak narod. Toda vera ni omejena na posamezne narode, ampak je poklicana, da prinese vsem narodom odrešenje in jim pomaga do boljše življenja na zemlji. Zaradi tega obojamo vse ideje in stremiljenja, ki bi vodila do kakšne nacionalne cerkve in naposled celo do javnega preloma s katoliško Cerkvijo.

Na koncu prosijo školje vernike, naj nikar ne nasprotujejo zvezni vladi niti javno niti tajno, ampak naj jo zaupno in krepko podpirajo.

Papežev božični nagovor

Rim, 26. dec. Kakor vsako leto, je sprejel papež v soboto popoldne k sebi kardinale k božičnim čestitkam. Njegov nagovor je bil v bisivenih točkah kratek. Rekel je, da nima namena, veliko govoriti o položaju na svetu, ker pa ves svet od njega pričakuje besede, hoče omeniti Napoleonovo besedo: Za vojno je treba denarja in zopet denarja. Sv. oče je hotel reči, da vojna nevarnost ni tako velika, ker države nimajo denarja. Mednarodni položaj pa je kljub temu tako napet, da iz najgloblje srca Pij XI. pristavlja: Treba je moliti, moliti in zopet moliti. Dalje je naglašal, kako bogat blagoslov je imelo sv. leto za zveličanje. Kar tiče vprašanje sterilizacije, o kateri se danes govori v večih državah, je Cerkev vse, kar je treba reči o tem antipatičnem predmetu, rekla že v dekretu iz l. 1931 in v okrožnici »Casti connubii« iz leta 1930. Duhovniki in verniki še danes lahko naščejo v tem dokumentu besede in nauk sv. cerkve.

Vatikan, 26. dec. c. Božične praznike so praznovali v Vatikanu na običajni način. V nedeljo se je papež popoldne odpeljal z avtomobilom na sprehod po vatikanskih vrtovih. Počelnicno je papež daroval v svoji privatni kapeli.

Z dvora v Zagrebu

Kraljeva božična voščila.

Zagreb, 26. decembra. Včeraj je general Pavlovič, adiutant Nj. Vel. kralja po najvišjem nalogu obiskal bana savske banovine dr. Perovića, nadškofa dr. Bauerja in predsednika senata dr. Tomašiča in jim voščil srečne božične praznike.

Kapetan Adamovič pa je obiskal ministra javnih del dr. Srkulja in dvorno damo go Sverljugovo in jima po najvišjem nalogu sporočil voščila za božične praznike.

Ministri v Zagrebu.

Zagreb, 26. decembra. Z včerajšnjim jutranjim brzovlakom so prispeli v Zagreb predsednik vlade dr. Srškić, minister za trgovino in industrijo dr. Šumenković in finančni minister dr. Gjorgjevič.

Vsi trije so bili dopolne sprejeti v avdienci od Nj. Vel. kralja. Poročali so mu o tekočih resornih vprašanjih.

Z večernim brzovlakom so se dr. Srškić, dr. Šumenković in dr. Gjorgjevič vrnili v Belgrad.

Izleti kralja in kraljice.

Zagreb, 26. decembra. Včeraj dopoldne se je Nj. Vel. kralj Aleksander sprehal po ulicah Gor-

njega grada. Občinstvo, ki ga je bilo tedaj zelo veliko pred cerkvami in po ulicah, je spoznalo kralja in ga navdušeno pozdravljalo. V Mletački ulici je kralj obiskal atelje kiparja Meštrovića in si ogledal njegova najnovejša dela. Odtoš se je vrnil v dvor.

Kmalu zatem se je Nj. Vel. kralj v spremstvu generala Vukovića odpeljal z avtomobilom po Ilici in po Vlaški ulici do Maksimira. Na potu proti Sesvetom je kralj dal ustaviti vozilo in nadaljeval pot peš do Majurja. Kmetje so kmalu spoznali kralja in ga navdušeno pozdravljali. Kralj se je začel razgovarjati s kmeti in jih spraševal o razmerah v njihovih krajih. Kmalu nato se je kralj vrnil po isti poti v dvor. Občinstvo je po vsej poti pozdravljalo vladarja z navdušenimi ovacijami.

Zagreb, 26. dec. Danes dopoldne Nj. Vel. kralj ni zapustil dvora in je ves čas delal v svojem kabinetu. — Tudi Nj. Vel. kraljica danes dopoldne ni zapustila dvora, pač pa se je popoldne v spremstvu dvorne dame Sverljugove med tretjo in pol peto odpeljala z avtomobilom na Slieme. Tamkaj je izstopila in napravila krajsji pešizlet. Nato se je z avtomobilom vrnila v dvor.

Kralj je tudi popoldne ostal v svojem kabinetu in delal.

Odlikovanja

Belgrad, 26. dec. m. S kraljevim ukazom so odlikovani z redom sv. Save 2. stopnje: Josip Plečnik, profesor Ljubljanske univerze, z redom jugoslovanske krone 3. stopnje dr. Metod Dolenc, profesor ljubljanske univerze, dr. Karel Oštir, profesor ljubljanske univerze, z redom jugoslovanske krone 3. stopnje Josip Mazi, ravnatelj prve realne gimnazije v Ljubljani, z redom sv. Save 4. stopnje dr. Josip Mal, upravnik Narodnega muzeja v Ljubljani, Josip Breznik, načelnik prosvetnega oddelka banske uprave v Ljubljani, Ljudevit Vazzaz, profesor na učiteljski v Ljubljani, Srečo Brodar, profesor na gimnaziji v Celju, z redom jugoslovanske krone 5. stopnje Franc Vrhovnik, inspektor prosvetnega oddelka na banski upravi v Ljubljani, Ivan Lovar, član Narodnega gledališča v Ljubljani, Maks Hočevar, upravitelj mestanske šole v Ljubljani, Jovan Gačnik, upravitelj osn. šole v Guštanju, z redom sv. Save 5. stopnje Vid-

ko Jurko, upravitelj osnovne šole v Dolu pri Hraštniku, Anton Kuhar, učitelj v Trhovljah in Ljubo Dermelj, učitelj v Ljubljani.

ZOPET PROMET ZAGREB—SPLIT

Zagreb, 26. dec. c. Včeraj ob 3.45 je bila končno očiščena železniška proga Zagreb—Split, na kateri je upostavljen ves poletni promet. Včeraj je odpeljal iz Zagreba prvi brzovlak Zagreb—Split in prvi iz Splita v Zagreb. Vreme je sedaj na tej progi mirno in vlaki vozijo brez težkoč.

Umor armenskega nadškofa

Newyork, 26. dec. AA. Včeraj so širje neznan- o zabodli v stranski ladji tukajšnje armenske cerkve nadškofa Turjana, poglavarja apostolske armenske cerkve v USA. Umorili so ga v trenutku, ko je stopil na oltar.

Policija je danes aretirala 4 osebe, o katerih sumi, da so umorile nadškofa.

Zadnje Mussolinijevo geslo

Imejmo več otrok!

Mussolinijev list »Popolo d'Italia« se pod naslovom »Številke« razburja, češ, da italijanska mesta ne skrbijo za svoje potomstvo in da računajo samo na dotok z dežele. Dežela naj brani mesto s svojim ljudstvom! Toda mesta naj si zapomnijo, da je danes tudi dežela že spoznala, da v mestih ni kruha in iz mest se ljudje zopet vračajo na deželo.

»Popolo d'Italia« priznava, da je to res. Italijanski narod naj se zaveda, da napoči lahko kmalu dan, ko bo Italija imela dovolj zemlje, a premalo ljudi.

V teku prvih 10 mesecev se je v Italiji rodilo 906.409 otrok, to je 10.193 manj kakor lansko leto v istem času in 42.721 manj kakor leta 1931. V prvih desetih mesecih je umrlo 512.657 ljudi, to je 46.400 manj kakor leta 1932 in 40.616 manj kakor leta 1931.

V vsej Italiji se je o božiču vrnila širokopolezna propaganda za pomnožitev otrok pod geslom »Imejmo več otrok!« Dan pred božičem je Mussolini sprejel 92 najrodovitnejših mater iz vse Italije.

V Trstu so v splošni bolnišnici osnovali brezplačen ambulatorij za zdravljenje neploдности. Doselej je takšen ambulatorij obstojal samo v Turinu.

Za Trst ni rešitve pod Italijo

Dne 18. decembra je bila sklicana plenarna seja pokrajinskega sveta korporativnega gospodarstva (nekdaj Trgovske zbornice) v Trstu. Najprej je imel prefekt Tiengo govor, češ, da je usoda Trsta odvisna od gospodarske obnove v zaledju. Ko se gospodarstvo dvigne v zaledju, pojde tudi Trstu bolje.

leta je bilo protestiranih v Trstu 627 menic za 6.468.470,59 lir. Protestiranih je bilo manj menic kakor lansko leto. Na deželi je bilo protestiranih 1173 menic za znesek 793.029,16 (lansko leto 853 menic za 532.089,88. Z drugimi besedami povedano: dežela še veliko bolj propada, kakor mesto samo.

Podpredsednik Serge je tudi omenil, da je pokrajinski svet pogosto intervenciral pri vladi, da bi znižala prevozni tarif za les, ki prihaja čez Postojno, bodisi iz Jugoslavije. Prav tako je posredoval pri korporacijskem ministru, da bi znižala jadranski tarif iz Avstrije. Na ta način naj bi se lesni promet čez Trst oživil.

„Duce - bog Italije“

»Milizia Fascista«, službeni organ fašistične milice, je nedavno med drugimi svojimi zapovedmi navedel za miličnike tudi tole: »Ne pozabi ljubiti Boga, toda spomni se tudi, da je bog Italije tudi Duce«. Vatikanskemu glasilu »Osservatore Romano« se je to zdelo vendar preveč.

Kadar pritisne mraz zares

Letošnji mraz je presenetil kmete po vsem Primorskem. Na Krasu in na Vipavskem niso vsajeni hudih zim in radi tega so kmetje ostali brez potrebne kuriva. Na Vipavskem je zapadel debel sneg in Vipava je zmrznila. Več dni se kmetje niso mogli ganiti iz hiše.

Zadnjih deset dni mraza je zahtevalo v Trstu 1500 ponesrečencev. Samo en dan, ko je pritisnil mraz s snegom, se je v Trstu ponesrečilo 223 meščanov.

Blizu Ustij na Vipavskem so našli zmrznjeno Pavlo Vidmar, staro 48 let iz Ajdovščine. Snežni vihar jo je zalotil na poti, ko je nesla mleko v Ustje.

Slovenska imena za italijanske vasi

Na izsušenih močvirjih so ustanovili več novih vasi in Mussolini je nedavno napovedal, da bo na izsušenem »Agro Pontino« osnoval posebno pokrajino z imenom »Littoria«. Nas zanima posebno, da so nekaterim vsem vzdeli povsem slovenska imena, in sicer po naših kraljih, ki so italijanski armadi sveta. Tam so bile v zadnji svetovni vojni važne bitke. Ko je Mussolini 18. decembra ogledoval novo kolonijo, se je n. pr. ustavil v novi vasi »Borgo Bainsizza« (Banjšice). Potem obstoji tudi nova vas »Borgo Carso (Kras).

Čez nekaj desetletij bo kak italijanski geograf najbrž trdil, da so Slovenci za svoja imena žli iskat označbe v Italijo...

Belgrajski Slovenci o božiču

Belgrad, 26. dec. m. Belgrajski katoličani, katerih živi v Belgradu okoli 50.000, so tudi to leto na najslovesnejši način proslavili praznik Kristusovega rojstva. V cerkvi Kristusa Kralja je priredil na božični večer ob 7 Cecilijanski zbor božični koncert, na katerem je odpel več slovenskih in hrvatskih najlepših božičnih pesmi. Po koncertu je imel konzultor Vlačič predavanje o temi: Mistični čar božične noči, nato je imel organist Leopold Mejak orgelski koncert. Koncert cerkvenega zbora kakor tudi organista Mejaka je prenašala belgrajska radio-postaja. Polnočnice so bile v vseh petih belgrajskih katoliških cerkvah, katerih se je udeležilo ogromno število vernikov. Belgrajski katoliški Slovenci so se v glavnem udeležili na praznik slovenske službe božje v cerkvi Kristusa Kralja ob pol 6 zjutraj, katero je služil katehet Tomaž Ulaga. Prav tako so se udeležili slovenskih večernic, ki so bile prav tam ob 6 zvečer kakor običajno vsako nedeljo in praznik. Veliko število Slovencev se je podalo v cerkev slovenskih lazarisov na Cukarici.

Radost katoliških Slovencev so še povečale Mohorjeve knjige, ki so ravno te dni prišle v Belgrad, tako da so jih verniki dobili v roke za božične praznike.

Razprava proti morilcu Markoviču

Belgrad, 26. dec. m. Pred tukajšnjim sodiščem se je pričela razprava proti Mihalju Markoviču, bančnemu ravnatelju in morilcu trgovca Gjorgja Stankoviča. Obtoženec zavrača vsoko krivdo na pokojnega svojega tovariša Miljkoviča, ki je po umoru trgovca pobegnil v velebitsko gorovje, kjer ga je po dolgotrajnem iskanju ubila orožniška patrulja.

Belgrad, 26. dec. m. Radi neozdravljive bolezni je skočil včeraj iz drugega nadstropja interne ortopedične klinike član glavne kontrole Miloš Stojčević. Samomorilec je ostal na mestu mrtve.

Mimo božičnih praznikov

Ljubljana, 26. dec.

Tako solidnih, mirnih božičnih praznikov pa že kmalu nismo imeli kakor letos. Nobenih posebnih senzacij v Ljubljani, vsepovsod mirno in lepo, v srcih toplo in prijazno, v resnici božično razpoloženje. Pri polnočnicah, ki so jih v vseh ljubljanskih cerkvah peli nadvse slovesno, se je povsod zbralo toliko ljudi, da nikjer ni bilo za vse dovolj prostora. Zlasti v stolnici je bila cerkev nabito polna; sveto mašo je v stolnici daroval sam vladika knezoškof dr. Gregorij Rozman.

Železniška nesreča na Francoskem, ki je povzročila toliko človeških žrtev, je tudi marsikateremu ljubljancu pokvarila božične praznike. Zanj je namreč Ljubljana zvedela že v jutranjih urah po radiu. In vest se je takoj raznesla po mestu. Kdo ne bi sočustvoval s francoskimi družinami?

V ostalem je bilo v teh dneh pol Ljubljane na smučeh. Sezona na debelo. Prijateljem belih poljan je bil letos celo koledar naklonjen na vso moč. V en sam praznik so se strnili kar trije dnevi skupaj. Vsi vlaki, ki so odpeljali iz Ljubljane v nedeljo zjutraj, so bili polni večinoma samih smučarjev. Smuka je bila zlasti prva dva dni prilično ugodna, danes pa se je začelo težno vreme.

V gledališču so imeli v teh dneh še dovolj srečno roko. Na sveti dan sta bili sicer obe hiši tako popoldne kakor zvečer skoraj do polovice prazni, zato pa je bila opera kakor drama do zadnjega sedeža razprodana na današnji dan popoldne in zvečer. V dramo so danes popoldne zopet zaigrali priljubljeno otroško igro »Peterčkove poslednje sanje«, kjer je zelo srečno in v splošno zadovoljstvo v vlogi Peterčka prvič nastopila na odru gdj. Iglječeva, gojenka ljubljanskega konservatorija, učenka prof. Šesta. Dobila je med dejanjmi lepših šopkov ter občinske priznanja. V operi pa je danes popoldne »Pri belem konjičku« po večtedenskem premoru zopet enkrat nastopil naš tenor G. Gostič. Tudi tega našega odličnega pevca je občinstvo ob tej priliki toplo in navdušeno sprejelo.

V bolnišnici so sprejeli tri resneje ponesrečence, od katerih je 14 letni Prašnikar Lovrenc, sin posestnika iz Zagorice danes zjutraj umrl. Fant je na sveti večer dobil v roko lovsko puško, s katero se je po nesreči ustrelil v trebuh. V Kropi na Gorenjskem so se v praznikih zlasali med seboj fantje in ob tej priliki jo je pošteno skupil 20 letni delavec Jelenc Anton. Dobil je z nožem 6 ran po telesu. Podoben slučaj se je pripetil tudi v Laniškem pri Škofljici. Tam je nek fant udaril s pepelnikom po glavi Lipovca Ivana, 26 letnega posestnikovega sina, tako močno, da se je moral zateči po pomoč v ljubljansko bolnišnico.

»Krka« priredi na Silvestrovo družabni večer pri Mikliču z zelo pestrim sporedom. Nastopijo: Sentjakovski pevski zbor, Erklavčev šramel, operni pevec Jelacsin, konservatoristka Sokova, pevka Vedralova, pri klavirju prof. Lucijan M. Škerjanec, kupletist in harmonikar Kokalj itd. Naj ne bo Dolenjca(ke), ki se ne bi udeležil silvestrovanja »Krke«!

NEDELJSKI SPORT

Sankaške tekme na Pohorju

Rušani zasedli v obeh kategorijah prva mesta. — Jamnikar (SPD Ruše) postavil v sijajnem času nov rekord.

Maribor, 26. decembra.

Tradicionalne sankaske tekme na progi Ruška koča—Ruše, ki so svoječasno vzbujale med domačini in mariborskimi športniki izredno zanimanje, se v zadnjih letih iz nerazumljivih vzrokov niso vršile. Da znova vzbudi zanimanje za to športno panogo, je prevzel letos organizacijo zanimivih tekem Slov. Športni klub Maraton in dal tako pobudo, da se goji v še večji meri kot doslej. Razveseljivo je dejstvo, da so se prijavili v največjem številu baš domačini, ki so zasedli tudi vsa prva mesta. Presenetil je mladi Jamnikar, ne toliko radi radi svoje zmage, kakor radi neverjetne brzine, s katero je drvel proti cilju. Zboljšal je dosedanj rekord za celih pet minut. Tekmovanje samo, ki se je vršilo v treh skupinah, in sicer gospodje posamezno in gospodje v dvoje, je dalo sledeče rezultate:

Gospodje posamezno: 1. Jamnikar (SPD Ruše) v času 13:53. Prejme darilo tvrdke Rubinská: sankaske čevlje. 2. Kramer (SPD Ruše) 14:45, darilo tvrdke Divjak: turne smučí. 3. Pečar (Sokol Ruše) 15:13, darilo tvrdke Robič: tekmovalne smučí. 4. Stani (Sokol Ruše) 15:44, darilo tvrdke Sport-Stojec: tekmovalne sanke. 5. Maverič (Ruše) v času 15:54, darilo tvrdke Roglič: tri pare smučarskih nošavic. 6. Dittner (Maraton) 16:05, darilo tvrdke Mahtek: športni sweater. 7. Murnik (Rapid) 16:10, 8. Dokl (Ruše) 17:13, 9. Borovnik (Sokol Ruše) 17:42, 10. Soič (Maraton) 17:56, 11. Kraimer (Maraton), 12. Kulović (Ruše) 18:00, 13. Grmovšek (Maraton) 18:06.

Gospodje v dvoje: 1. Šket-Dolinšek (Sokol Ruše) 16:42, darilo SPD Ruše, dvosedelne sani. 2. Štruč-Verbovšč (Maraton) 18:40, darilo tvrdke Pintar-Lenard, dvosedelne sani. 3. Rojič-Orel 22:16.

Načrt zakona o športnem odlikovanju in priznanju

Športni znak, o katerem je že pisal naš list in katerega za razmah vsega jugoslovanskega sporta tako pogrešamo, bomo — kakor je videti — kmalu dobili. Posebna komisija v Zvezi športnih zvez je že na tretjem kongresu zveze predložila delegatom pravilnik za polaganje izpita za mladinski športni znak. O namenu tega znaka smo že svoječasno poročali. Danes bi samo na kratko poudarili, da se hoče s tem športnim znakom dvigniti splošna telesna vzgoja naroda in da bodo ljudje gojili sport do poznih let. Kongres je v načelu sprejel tozadevni predlog.

Ministrstvo za telesno vzgojo naroda pa se je meseca maja letošnjega leta odločilo, da bo tudi ono izdajalo športna odlikovanja za zasluge na športnem polju. Uprava Zveze športnih zvez je zaradi tega stopila v stik z ministrstvom za te-

lesno vzgojo naroda, da mu obrazloži svoje mišljenje. Poslala je svoj načrt za mladinski znak, obenem pa je izdelala načrt športnega znaka za odrasle. In potem je samo ministrstvo po svojih referentih prevzelo delo glede izpitov za športno odlikovanje. Načrt zakona o športnem odlikovanju je ministrstvo izdelalo in ga poslalo omenjeni Zvezi, da se še ona izrazi. Na zadnji seji pa je SZS načrt nekoliko spremenila in se v glavnih obrisih takole glasi:

Načrt zakona o športnem priznanju.

Minister za telesno vzgojo naroda podljuje osebam obeh spolov, ki pokažejo posebno sposobnost v več panogah sporta in ki zadostijo tudi drugim pogojem športno priznanje. — Za športno priznanje se smatra športni znak in medalja. Športni znak je dvojen: za mladino do 18. leta in za odrasle nad 18. letom starosti. Izdaja se v bronu, srebru in zlatu. Kdor ima poleg zlatega še srebrni ali bronast znak, nosi samo zlatega, kdor ima pa srebrnega in bronastega, nosi samo srebrnega. — Oseba, ki tekmuje za znak, mora pokazati svojo sposobnost pred določeno komisijo; te komisije bodo poslovale po vseh večjih športnih centrih. Ker je delo komisije častno, zato ne dobivajo njeni člani nobenega honorarja. — § 4. naštevajo osebe, ki se ne bodo mogle potegovati za ta znak, in sicer: 1. osebe, ki so s sodnijsko odločbo izgubile častne pravice za čas, dokler traja ta doba; 2. osebe, ki niso odslužile kadrovskega roka v vojski, v kolikor bi ga morale itd. — Osebam ki so si stekle posebne zasluge v sportu ali telovadbi, more ministrstvo za telesno vzgojo naroda podeliti medalje za športne ali telovadne uspehe po zaslišanju SZS, odnosno SKJ. — Pravico do nošenja športnega znaka ali medalje za športne uspehe se izgubi, kadar nastane kak slučaj, naštet v § 4., točka 1. 3 in 4 zakona ali kadar to odredi minister za telesno vzgojo naroda. — Minister za telesno vzgojo naroda bo predpisal še poseben pravilnik k zakonu. — Zakon stopi v veljavo, ko bo objavljen v Službenih novinah.

Inozemski sport

Tudi v Rusiji imajo dobre atlete. V letošnjem letu so dosegli te-le najboljše rezultate: 100 in 200 metrov Kornienko 10,7 in 22 sek., 5000 m Maljev 15:23,0.

Nov svetovni rekord v dviganju uteži je dosegel Nemeč Schwaiger iz Monakovega. Z levico je potegnil 80 kg, kar znači nov svetovni rekord v lahki kategoriji.

Smrt ga je doletela pri boksu. Pri neki bokserški tekmi je te dni tako močno udaril segedinski bokser Börner svojega protivnika Szilagya, da je le-ta podlegel poskodbi.

Silny, sloviti igrači praške Sparte, o kateremu smo pred nekaj dnevi poročali, da ga Chi ne izpuštilo je rok, že igra za svoj nov francoski klub »Nimes«, akoravno še ni prejel tozadevnega dovoljenja od svoje Zveze.

Ameriški atleti so vedno v formi. To so ponovno dokazali pri svojem zadnjem mitingu v New-Yorku, ki se je vršil v dvorani. Brown je skočil s palico 4,31 m (nov svetovni rekord za dvorane), ki je enak službenemu rekordu Millerja, Cunningham je ob isti priliki pretekel eno miljo in izbornem času 4:12.

Božični prazniki v Mariboru

Maribor, na Štefanovo 1933.

Trnjulčec, znano Bolton-Baeckerjevo pravljico-notroško igro v M. Pugljevem prevodu so uprizorili za praznike popoldne v tukajšnjem gledališču. Mladež, ki se je zgrnila od vseh strani in napolnjevala gledališče, je bila zelo vesela in navdušena ter se je imenito zabavala ob tej pravljici in igri z godbo in petjem. Sodelovali so malodane vsi člani našega dramskega ansambla ter se na vso moč potrudili, da nudijo mariborski deci nekaj uric čim neprilijenejega razvedrila. Zasluga za odlično uspešno otroško predstavo gre predvsem trem organizatorjem, ki so dali prireditvi razmah in življenje, in sicer režiserju Pavlu Rasbergerju, Danilu Gorinšku, ki je prevzel dirigentske skrbi ter Antonu Harastoviču, ki je naštediral razne plesne vložke.

Jurja za pol kile soli. Zadnje mesece smo imeli v Mariboru celo vrsto raznih »kokalinskih« potegavščin, s katerimi so prepredeči oškodovali mnoge ljudi za težke tisočake. Kljub temu pa so ostali ljudje še nadalje lahkoverni; dokaz je zopet nov primer, ki ga je odkrila policija za božič. Neki S. je zastavil pol kilograma soli, zavite v lepo prikriven zavojček, opremljen s primernim napisom: kokain. Dobil je zanj celega jurja, ki ga je obljubil povrniti z bogatimi obrestmi. S. so detektivi izsledili ter ga za praznike spravili v keho.

Siromak krađe pri siromaku. V vagonarski koloniji stanuje Klement Jesenko. Na sveti večer je sprejel pod streho žensko, ki je prišla vsa premražena prosit prenočišča ter ji odstopil kot v tesnem vagonu. Ko pa so Klementovi zvečer pustili tujko za hip samo v vagonu ter stopili k sosedom na pomeneč, je izrabila odsotnost ter izginila v boljše obleko, ki jo je v naglici zgrabila ter z vso gotovino, ki jo je revež hranil za slabe čase.

Žrtve sankanja. Kar dvoje hudih nesreč je zahtevalo med prazniki sankanje. Pri Sv. Petru se je ponesrečil 8 letni Franc Ogrizek. Zlomil si je levo nogo pod kolonom. V mestni okolici pa je zadela slaba nesreča 8 letnega Ivana Palirja, gojenca de-

jega doma. Sankal se je s tovariši ter si pri padeu zlomil nogo. Oba ponesrečena mlada sankaca so prepeljali reševalci v bolnišnico.

Zlata nedelja 1933. »Zlata nedelja« je padla letos na ugoden dan: tik pred praznike. To in pa morda rahlo izboljšanje, ki se opaža tudi drugače v gospodarskem življenju, je bilo povod, da je bila letos nekaj bolj »zlatca«, kakor lani. Seveda taka še izdaleka ne, kakor zlate nedelje pred nedavnimi leti. Na splošno se hvaljivo vse trgovske panoge, da je bil rezultat zlate nedelje dokaj ugoden. Predvsem po številu kupovalcev, ki so se po nekaterih trgovinah kar trli ter komaj prihajali na vrsto. Dobro so odrezale letos trgovine z modnimi in manufakturinimi stvarmi ter ubovalom. Zadovoljni so tudi trgovci z zimskosportnimi predmeti, ki jim je prišla letos na pomoč izredno ugodna zima. — Slabši trgovci galanterije; v denar so šle bolj otroške igrače, manj drugi galanterijski predmeti. V splošnem je bilo opaziti letos pri nakupovalcih načelo praktičnosti in stvarne potrebe.

Z mesom se je zastrupil. Za praznike se je zastrupil s pokvarjeno klobaso Feliks Salamon iz Cankarjeve ulice. Napadli so ga po jedi zastrupljene mesa strahoviti krči in bolečine, da je odredil poklicani zdravnik takojšen prevoz v bolnišnico.

Smrtna kosa. Na Ranci št. 31 je umrla v starosti 75 let soproga višjega vojaškega uradnika v p. g. Marija Twenkelj. Rajnica je bila dobra in plemenita žena. Blag ji spomin!

Napredovanja

Belgrad, 26. dec. m. S kraljevim ukazom so napredovali: dr. Stanko Majcen, insp. notr. ministrstva iz 4. skupine I. st. v 3. skup. II. st.; Anton Batažel, policijski insp. iz 5. skup. v 4. skupino II. stopnje; Stanko Novak, politično-upravni tajnik 5. skupine za banskega svetnika v Ljubljani v 4. skupino II. stopnje; Verbič Franc, politično-upravni tajnik na banski upravi v Ljubljani iz 6. pol. skupine v 5. skupino II. stopnje; Ivan Legat, politično-upravni tajnik na okrajni izpostavi v Skofji Loki, iz 6. skupine v 5. skupino II. stopnje.

S kraljevim ukazom je imenovan za primarija splošne drž. bolnišnice v Ljubljani v 5. pol. skupini II. stopnje dr. Alofz Kunst, šef zavoda za rentgenologijo pri splošni banovski bolnišnici v Ljubljani.

S kraljevim ukazom je imenovan za primarija skupine II. stopnje za načelnika Ivan Deržic, dosedanj višji svetnik 4. pol. sk. II. stopnje in je dodeljen ravnateljstvu drž. železnice v Ljubljani.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

Drama

27. decembra, sredo: Zaprt.

28. decembra, četrtek: »Tartuffe«. Red Sreda.

Opera

27. decembra, sredo: Zaprt.

28. decembra, četrtek: »Pikova dama«. Red Četrtek.

Abonente reda Sreda opozarjamo, da imajo tekoči teden radi praznikov izjemoma predstavo v četrtek 28. t. m. v drami. Vprizori se Molierev »Tartuffec«.

Gna. Anita Mezetova, ki je dobila poleti na Dunaju pri mednarodnem pevskem tekmovanju eno prvih nagrad, bo gostovala v soboto dne 30. t. m. v operi »Boheme«.

Umrla nam je po kratki bolezni dne 25. t. m. naša dobra in skrbna mama in stara mama, gospa

Pirc Marija

posestnica

Pogreb nepozabne pokojnice bo v sredo, dne 27. t. m. ob 2 popoldne iz hiše žalosti, Vodmatski trg 4, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 25. decembra 1933.

Zalujoči ostali.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani

Kristusova beseda v materinem jeziku

Temeljno vodilo katoliške pastorizacije

Se v odgovor „Piccolovemu“ informatorju

Pridige

Pobožni, resnice in pravico ljube informator „Piccolov“, katerega članek vseskozi izveneva v pritožbo, da je v Julijski Krajini še vedno preveč slovanske duhovščine, in ki ematično vzklika, da bo z nastopom novega zaroda, vzgojenega v italijanski šoli in »pravem katoliškem«, to je italijanskem duhu, izginil sieherni slovanski duhovnik in zadnja sled slovanskega jezika v teh, »od Boga samega Italiji namenjenih krajih« — ta pobožni in pravico ljube gospod se v isti sapi trudi dokazati, kako da je slovansko še živo in globoko ukoreninjeno v Julijski krajini, tako da tukaj živeči Italijani kar utonejo v morju slovansva (katerega pa je po njegovih istočasnih trditvah velika manjšina) in se vprav čutiljo zaposlavljeni in preganjani ter v svojih pravicah kot katoličani prikrajsane!...

Kakšna brezobzarna laž, da porabimo besede pobožnega gospoda samega! On trdi, da italijanska posvetna oblast nikoli ni prepovedala slovenskih pridig v slovenskih župnijah Julijske Krajine. Mi pa zopet trdimo, da je na pr. v tržaški provinci prefekt že od škofa Barolomajsa zahteval, da se odpravijo slovanske pridige n. pr. pri Sv. Antonu Novem v Trstu, kjer je nemajhen del faranov slovenski, pa tudi drugje, in da oblast tudi še danes pritiska v tem smislu na škofo. Prav vsled neprenosljivega pritiska preteklov se je v tržaškopoljski dijecezi, katere škofa »pobožni« informator Židovskega, nekdanj framasonskega, danes fašističnega glasila denuncira, da se vse premalo prizadeva za političanje svoje škofije — prav pod pritiskom civilne oblasti in njenih fašističnih priganjencev se je odpravila v tržaški škofiji slovenska ozir. hrvaška pridiga v čisto slovanskih farah Krkavci, Lovrečica, Materada, Porenjan, Oprtalj, Krasica, Stena, Topolovec, Draguč, Zrenji, Pregara, Lazaret, Rižan — v Smarju pri Kopru je ondotni župnik odpravil slovenski verouk in petje, v Pienu, tem starodavnem slovanskem kraju, kjer je nekdanj bila škofija in kjer ni razun nekaj službenih oseb sploh nobenega Italijana, se mora danes že vse (kar sploh še hodi k izpovedi) od 7-letnih otrok do starev izpovedati italijansko, ker so tam nastavili župnika iz stare italije.

Na pritisk prav iste oblasti pa se je vpeljala dvojezična pridiga v 16 župnijah tržaško-kopske škofije, dasi v veliki večini teh krajev italijanska pridiga sploh ni potrebna razun iz golih političnih vidikov. Namreč v večini vseh teh krajev (kar velja v enaki meri za goriško nadškofijo) se italijanski element sestavlja iz uradnih oseb in njihovih družin, ki žal po večini ne čutiljo nobene verske potrebe in želje po katoliškem bogoslužju, najmenj pa po pridigi in izpovedi ter verouku — in se ti elementi od strani režima samo zlorabljajo za to, da se umetno ustvari potreba po laškem bogoslužju. Kjer je količnik znantna skupina Italijanov, v resnici potrebna in željna italijanskega bogoslužja, tam ima brez vsakih težav in odpora svojo pridigo, izpoved itd. pa tudi verouk v cerkvi. Zakaj slovanski duhovniki so tako vestni, da tudi vsakega laškega o roka podružujejo v verskih resnicah v njegovem jeziku, če tega poduka ne prejme v šoli ali ga kakorkoli že pogreša, dočim s častno izjemo nekaj resničnih služabnikov božjih v vsej Julijski Krajini ni znan italijanski duhovnik ali redovnik, ki bi se enako pobiral za slovansko dečo. V velikem mestu Trst u. n. pr., ki šteje več desetisočev slovenskih otrok, še nobenemu, prav nobenemu italijanskemu redovniku, ki jih je tu legion, ni padlo v glavo, da bi slovansko dečo slovanski izpovedal ali v veri podučeval.

Da v poreški škofiji oskrba slovanskega prebivalstva, ki ga je dve tretjini, vedno bolj pojema, ker je danes tu italijanske duhovščine že večina, ni treba posebi poudarjati — tu je identifikacija katolišva z romanizmom oziroma z italijanizmom, kakor jo izpoveduje pobožni »Piccolov prijatelj«, že skoro popolnoma izvedena... Letos bo za poreško škofijo posvečen en sam hrvaški duhovnik!

Da ima uvajanje italijanskih pridig samo namen, da bi se slovansko prebivalstvo polagoma poitalijančilo, dokazuje tudi to, da laška oblast pritiska na škofo, naj bi v krajih, kjer sta se vpeljali ozi. se mislilo vpeljati pridige v obeh jezikih, italijanske pridiga bila pred ali za slovansko pri eni in isti sveti maši, ker so slovanski verniki v tem primeru pristiljeni, da poslušajo tudi italijansko pridigo. Vprašamo »pobožnega« informatorja »Piccolov«, ali ni to listi »pedagoški dualizem, škodljiv tako pravi verski vzgoji kakor vzgoji znanja«, ki se graja v famoznem članku tržaškega izraelitskega dnevnika? Ali se ne pravi to »eno in isto (versko) snov podajati v dveh različnih jezikih in z dvema različnima, da celo nasprotujočima si menalitetama«, kar po lastnih besedah pobožnega gospoda pomenja pravi nesmisel in največjo škodo za versko in kakrterno vzgojo? In ta pedagoški nesmisel v verskem pogledu se na pritisk političnih oblastev res uvaja, in sicer prav v oni škofiji, katero pobožni prijatelj »Piccolov« denuncira, da favorizira slovanski živelj, v tržaškopoljski namreč...

Verouk

Prihajamo k poglavju, v katerem pobožni in skrajno pravico ljube inspirator glasila znanega tržaškega judovskega senatorja razvija svoj talenti potvarjanja religioznih in etičnih principov do viška — k poglavju verske vzgoje mladine.

Znano je, da v Italiji, ki jo pobožni mož slika kot vzor-deželo, kar tiče svobode katoliškega udejstvovanja na vseh področjih, tudi po konkordatu duhovnik slejkoprej ne podučuje v državni ljudski šoli verouka — taka je namreč volja moža, ski ga je sam Bog postavil italijanskemu narodu za duceja. Ker pa duce smatra katoliško vero, kakor jo sam izjavil, v glavnem za orodje širjenja italijanske menalite in kulture pa seveda tudi jezika, zato je v Julijski Krajini vpeljana izjema. Dočim v stari Italiji učitelj uči dečo »verske resnice« v fašističnem duhu (takozvano edino šolsko berilo — libro unico — nadomešča ali izpopolnjuje cerkveni katekizem z verskimi berili, ki so po svoji prikrojljivni in namesitilvi sredi čisto pogansko-plemenske ostale snovi — poveličujejo se morivi in uči narodno sovraštvo ter slavi prelivanje krvi — v resnici lažireligiozni), se v Julijski Krajini od duhovnikov zahteva, da učijo v ljudski šoli verouk.

Iz tega jasno sledi, da režimu ne gre za religiozno vzgojo v pravem katoliškem duhu, ampak zgolj za raznarodenje slovanske mladine, ker se verouk v šoli mora podajati v italijanskem jeziku. Slovanska duhovščina se je temu sklicujoč se na princip naravne prava in temu odgovarjalno doledno dvatisočletno prakso Cerkev, uprila in poučuje slovansko dečo vero v cerkvi ozi. v župnišču v rodnem jeziku. Kar pa je prav vrhovnemu vodstvu Cerkev

in škofom, to ni prav nad vse pobožnemu inspiratorju tržaškega izraelitskega glasila: on kratkoma trdi kljub vsem svetim učnikom in doktorjem Cerkev, da pouk verskih resnic v materinem jeziku ni noben princip Cerkev in da se Cerkev tega principa tudi v praksi ne drži! Cerkev se po trditvi tega pobožnega učenjaka drži popolnoma drugega principa: namreč veli duhovnikom učiti verske resnice ne v materinem jeziku, nego v šolskem učenem jeziku one države, kateri ta ali oni narod pripada...

Dokaz za to, v cerkveni zgodovini nezaaljšano trditve je »Piccolovemu« pobožnemu vdihovalcu — bivša Avstrija, v kateri da je bil v ljudskih šolah za Italijane in Slovane obvezen nemški katekizem oziroma verouk. Prosta laži! »Piccolov« oziroma njegov informator dobro ve, da se je v Avstriji tako v Primorju kakor povsod drugod verouk v ljudskih šolah zakonito podajal v materinem jeziku učencev, ki je povsod, kjer je bilo prebivalstvo kompakno ene narodnosti, sovpadal z učenim jezikom šole — kjer pa tega ni bilo, je deca slovanske narodnosti dobivala v šoli poduk v svojem jeziku, neslovanska pa v svojem. Vera se je brezizjemno povsod iz principa podučevala v materinskem jeziku. Praksa države in Cerkev, kar tiče verouka, je bila v resnici v skladu z naravnim pravom in znanim členom kanoničnega prava in zato je »dokazovanje« pobožnega gospoda gola sofistika, sloneča na popolnoma lažljivi predpostavki.

Ze lakrat je Cerkev od države tudi vprav z vso odločnostjo dosledno zahtevala, da imenovano načelo spoštuje. Da pa Cerkev materinski jezik kot psihološko-pedagoško osnovo verouka zahteva tudi danes, temu je med drugim dokaz pismo papeža Pija XI. osnabrškemu škofu, nemški konkordat, pa tudi italijanski, kateremu slovanska duhovščina ni še ugovarja, kakor »Piccolov« trdi, pač pa zahteva, da se člen 22. ki, čeprav v ne zadosti jasni obliki, pa gotovo v bistvu izhaja iz načela slovanske pastorizacije slovanskih vernikov, pravilno v duhu in smislu Cerkev tolmači in izvaja. Vprašamo pa učenega moža, ki trdi, da je Cerkev čisto vseeno, v katerem jeziku da se vera poučuje, zakaj je poglavar tako odlečno nastopil, ko je angleška oblast na Malto skušala okrnovati pravico ondotnega prebivalstva na rabi materinega jezika v šoli in cerkvi? Saj Maltežani razun laščine obvladajo perfektno svojo malteško govorico pa angleščine tudi toliko, da jo za silo razumejo, tako da bi se po nazorih »Piccolovega« inspiratorja lahko »izvežbali« tudi v angleščini. In čemu se neki, če so pravi nazori tega pobožnega moža, pastorizirajo črnei v Transvalu v svojem jeziku, ko pa danes že vsi precej obvladajo angleški jezik?

Menja pač zato, ker so prav verske resnice lažke značaja da za njihovo resnično osvojitve ne zadostuje, da kdo za silo lomi ali pa tudi perfektno obvlada kakršnikoli že jezik, ampak je potreba, da pronicemo do dna duše, ker je močee le tedaj, če se osvoje v istem jeziku, ki je izraz vsakemu individuu svojske rodne mentalitete. To je listi naravni religiozno-psihološki princip, iz katerega Cerkev pri vprašanju verouka in pastorizacije sploh izhaja, ne pa tisti politični princip, ki ga postavlja pobožni informator »Piccolov«, zato da ob navidezni indifferenci Cerkev glede tega ali onega jezika dobi argument za opravičbo svojega principa: namreč raznarodenje slovanske manjšine v Italiji s pomočjo Cerkev.

Kajti, ta tako globoko pobožni mož se sam razgalja, ko se v članku z vso ogorčenostjo pritožuje, da se slovanski otroci, ki jih v šoli italijanski učitelj ali duhovnik učili italijanski in celo latinski (!), pri verskem poduku v župnišču od svojega dušnega pastirja uče moliti v svojem materinskem jeziku! Tak pouk, ki ga uživajo vse manjšine na svetu, in sicer ne v župnišču, ampak v državni šoli sami, razen v tej, tako zelo kulturni Italiji, je pobožnemu informatorju judofašističnega glasila »protifašizem in protidržavno, prekučeško delo« (aktivita antiitalijana, sovversiva, antistatale). Potemtakem je udi Cerkev, ki je na primer, ako vzamemo najnovejši zleđ, zagotovo katoliškimi narodnim manjšinam v Nemčiji verski poduk v materinem jeziku in ki ga zahteva povsod na svetu (že omenjeno pismo papeža Pija XI. osnabrškemu škofu), kriva prekučeške in protidržavne miselnosti in delavnosti, in je molitve v materinem jeziku sploh, ako dotični narod nima politično-državne samostojnosti, greh in nedovoljena. Do takih absurdnih zaključkov nas privaja lovika tega pobožnega gospoda!

On je seveda poiskal in našel še drug razlog, ki naj opraviči njegovo miselnost, po kateri molitve ne služi toliko izveličanju duš kolikor političanju slovenske in tudi nemške dece (kajli indirektno meri drzni članek »Piccolov« tudi na nemško manjšino) — namreč pedagoško. To je pedagoški dualizem, takó pravi, če se otrok uči v dveh jezikih in v dveh menalitetah, in to je skrajno škodljivo. Seveda je to škodljivo, dragi gospod, in zato mi zahtevamo v soglasju s pedagoško in cerkveno prakso, da se slovanski deci v Julijski Krajini podeljuje verski poduk edinote v materinskem jeziku in materinski mentaliteti tako v šoli kakor v cerkvi! Toda to bi seveda ne šlo v račun listega »pobožnega« in pravico ljubenega gospoda, ki je svojčas gorel za demokratična načela popolarov, danes pa pomaga z vsemi kriplji fašizmu uregati vero v voz poganskega ultranacionalizma. Njemu ustreza bolj, da učijo slovanskega otroka brez razumevanja držati laške molitve duhovniki, ki so prišli iz stare Italije, kjer radi svojih preveč povprečnih ali morda tudi preveč negativnih kvalitet niso mogli naprej, da si v obmečnih pokrajinah zaslužijo pecceni v eno »množništva« in tako naravnivo nezaluženo karijero. Tako so stise »pedagoške« metode, ki jih smatra za vzor in jih podpira ter brani po »Piccolov« njegov pobožni in pravico ljube informator.

..ampak poprej za namakanje: Ženska hvala!

Vaš verni tovariš!

Od nekdanj že je Schichtovo terpentinovo milo gospodinj zvest zaveznik pri pranju in domačem delu. Ohranite mu tudi Vi trajno prijateljstvo.

Torej! Pozite prav posebno na izvorni ovoji in na varnostno znamko „JELEN“. Potem se Vam ni bati ponarejenih mil.

PRILJUBLJENI JUGOSLOVANSKI IZDELEKI!

Nemci ne dajo naše zemlje!

V soboto je zasedal v Celovcu deželni zbor, ki je predvsem obravnaval razne interpelacije. Med drugim je prišla na dnevni red tudi zanimiva interpelacija, ki vprašuje zastran nekij pogajanj med nemško narodno-socialistično stranko in jugoslovanskimi krogi glede odstopitve Jugoslaviji slovenskega dela Koroške južno od Drave. Deželni glavar je na interpelaciji odgovoril, da je takoj, ko je bral v »Reichsposti« o tej zadevi, stopil v zvezo z zunanjim ministrstvom na Dunaju, kjer je dobil odgovor, da je poročilu omenjenega lista glede na glavo jugoslovanskega tiska in različne politične dogodke vendarle pripisovati nekoliko resničnosti. Deželni glavar je nato izjavil da on osebno ne verjame, da bi mogel kak Nemec biti pripravljen odstopiti Koroško, za katero se je bilo treba tako hudo boriti.

Deželni svetnik Lora pa je bil mnenja, da so te vesti kolikor toliko resnične in da so izrodek imperialističnih tendenc.

Zanimiv je tudi komentar lista »Freie Stimmen« poročilu »Reichspost«. »F. S.« zahtevajo, naj »Reichspost« navede dokaze za trditve, da so stavlili narodni socialisti na Koroškem kdaj slovenskim nacionalcem (Nationalslowenen) kako ponudbo glede Koroške.

Pri bolečinah v želodcu in črevih ter prebavilih navaja uporaba naravne »Franz-Josef« grenčice prebavila k rednemu delovanju in s tem olajša prehod hranil v kri. Zdravniška strokovna mnenja poudarjajo, da se je pokazala »Franz-Josef« voda posebno koristno pri ljudeh, ki se premalo gibljejo.

Božnica mestne občine

Ljubljana, o Božico 1933.

Kakor lani je tudi letos pripravila mestna občina ljubljanska v veliki dvorani »Unions« revnim družinam lepo božnico. Kljub temu, da je letošnja nabirka, ki so jo v začetku decembra izvedli mestni delavci med ljubljanskim občinstvom, prinesla mnogo manj za to božnico kakor lani, je občina iz lastnih sredstev priskočila božnici na pomoč z mnogo večim zneskom ko lani ter je bilo zato obdarovanih letos tudi precej več otrok kakor lansko leto. Občina je za to božnico prispevala skupaj okrog 75.000 Din. Vseh daril so v Unionsu razdelili med otroke okrog 400. Vsak izmed obdarovanih otrok, ki so jih bili že prej poiskali in izbrali izmed najprejnejših in najpotrebnejših v vseh ljubljanskih predmestjih, je dobil v zavitku nekaj nepotrebnejših vsakdanjih stvari — obleko, perilo, čevlje. Da pa tem ubogim otrokom vsaj za par trenutkov vzbude občutje enakih med ostalimi premožnejšimi otroci, so navrgli pri občini v zavitke tudi nekaj malega peciva in celo kako igračo. Otroška duša vendarle najrajši sprejema take reči.

Zunanj okvir božnice je bil tudi letos lep, prizrčen, močno učinkovit. Lepo božnico razpoloženje je dihale iz božičnega drevesca na odru in iz ljubke igrice, ki jo je z vso netaj lastno ljubeznijo pripravila naša znana vzorna vzgojiteljica otrok, gđ. Vencajzova.

Pri božnicah, ki je bila prirečena v nedeljo popoldne, se je bralo polno dvorano otrok, vsa galerija i balkon pa sta bila napolnjena s starji obdarovanih otrok. Pri prireditvi je brezplačno sodelovala godba »Zaria«.

V nedeljo zvečer je mestna občina priredila enako božnico v manjšem obsegu v mestnem zavetišču v Japljevi ulici. Tam je bilo božično drevo postavljeno v jedilnici, kjer so se zbrali ob svojih dobrih usmiljenih sestrah mestni onemogli. Tem

ubogim, od vsega sveta zapuščenim in pozabljenim ljudem, so se od veselja in toplega ganotin zaiskrile oči, ko so zazarele lučke na božičnem drevesu, ko so dobili za božic malo priboljška, tobaka, cigaret, sladkarij. Tako je bil božični večer tudi njim svet, srečen, zadovoljen. Vsi obdarovanci, tako številni otroci, ki so odnašali v spremstvu svojih mamic in očetov popoldne iz Unionsa prijazne zavitke domov, kakor tudi vsi starši in žene, ki so zvečer v zavetišču sprejemali enake darove, so mestni občini globoko hvaležni za to lepo urico božične sreče, ki jim je bila z božičnice storjena.

Med kanarčki v Mladiki

Tako plemenitega namena pač ne najdemo pri vseh številnih ljubljanskih društvih, kakor ga zasleduje Društvo za varstvo in vzgojo ptic pevke v Ljubljani. Predsednik tega društva je g. inspektor dr. Čaplja, duša vsega delovanja pa je pravzaprav agilni društveni tajnik g. Kelnerič. To društvo nam že več let zaporedoma prireja o božičnih praznikih skromne, pa lepe razstave in tekme ljubkih kanarčkov. Letošnja božična razstava v telovadnici ljubljanske Mladike je že deveta te vrste, drugo leto bo društvo praznovalo desetletnice teh prireditiv.

Tudi letošnja razstava in tekma kanarčkov in drugih zlatih vrvicev je lepo pripravil tajnik društva g. Kelnerič. Vsega je bilo razstavljenih 120 lepih živalic, kanarčkov in vrvicev, torej precej več ko lani. Razstavljalci so bili večinoma iz Ljubljane, več njih pa tudi iz Celja, Maribora in Zagreba. Pred začetkom razstave so bili vsi ptički ocenjeni po posebni komisiji, kjer so poizturvalno sodelovali g. Kelnerič, Sever in Godzinar. Skupaj je bilo razstavljenih in ocenjenih 26 kolekcij. V A skupini (lastna vzgoja) je dosegel prvo mesto s 324 točkami g. Dobravec Mihael iz Celja. Po devetih letih, ko je bilo doslej zmerom prvo mesto prisojeno Ljubljani, odnaša letos prvo mesto Celje. Drugo mesto v tej skupini je bilo prisojeno g. Golobu iz Ljubljane (300 točk), tretje mesto g. Keniču Fr. iz Maribora (297 točk), četrto mesto g. Omahni Fr. iz Ljubljane (291 točk), peto mesto g. Bitencu J. iz Ljubljane s 270 točkami. Vsi navedeni dobijo v znamenje priznanja za dobro vzgojo kanarčkov od društva lepe kolajne, prvak v tej skupini pa še posebej prehodno društveno darilo — srebrn lavorov venec. Vsi ostali razstavljalci pa dobijo od društva priznalne diplome.

V B skupini, kjer so bili razstavljeni starejši pevci kanarčki, je dobil prvo nagrado g. Opeka Josip iz Ljubljane (339 točk), drugo nagrado g. Omahna Fr. iz Ljubljane (327 točk), tretjo nagrado g. Golob Fr. iz Ljubljane (306 točk), četrto in peto nagrado pa g. Francki Alojz iz Ljubljane (285 točk). Vsi ti dobijo od društva priznalne kolajne in diplome.

Razen kanarčkov, ki so jih razstavili številni prijatelji tega ptičkega rodu, smo videli na razstavi tudi zbirko ptičjih krmil, ki jih je razstavila tvrdka Urbanč, ter vrsto praktičnih ptičjih kletk, ki jih je razstavil g. Stupica Franc. Obisk na razstavi je bil med prazniki zelo zadovoljiv. Tekma kanarčkov iz razstave je prinašala v svet tudi ljubljanska radijska postaja.

Umrl nam je naš nadvse ljubljani oče, stari oče itd., gospod

IVAN TURK

posestnik in trgovec v Gaberju na Vipavskem

v 83. letu svoje starosti.

Blagega pokojnika priporočamo v molitvi!

Gaberje, Štanjel, Maribor, Novo mesto, 25. decembra 1933.

Žaluoja rodbina Turk-Pegan.

Zitnikova obložba v dunajskem parlamentu pred 30 leti

Šola v tujem jeziku - spaka

Letos — 28. decembra — bo minilo dvajset let, odkar je za vedno omahnil na trdi življenjski poti junak dolžnosti, dela in trpljenja — poslanec dr. Ignacij Zitnik...

Ignacij Zitnik je nastopil v naši javnosti v dobi, ko so narodi, zlasti nemški, živeli in dihali v ozkosrčnem nacionalizmu...

Ljudska šola brez ljudskega jezika — spaka.

Naloga ljudske šole je, da vzgaja otroke versko-nravno, da razvija in pospejuje njih duševno delavnost, da jih seznanja s potrebnimi elementarnimi vednostmi in ročnimi za nadaljnjo izobrazbo...

Te jasne in odkrite besede so v živo zadele nemške poslance na Koroškem, ko so poslušali dr. Zitnikov govor, zato so ga večkrat prekinali z raznimi vzkliki...

o utrakvističnih šolah na Koroškem je velel, da se morajo vse učne ure za slovenski jezik premakniti na konec pouka.

Dvojezične šole — stare ponemčevalnice.

Dr. Zitnik je navajal sodbo nekega pedagoga o šolah na Koroškem: »Dvojezične šole na Koroškem so le po imenu take, v istini pa so le ponemčevalnice.

Ob Zitnikovem času je bilo na Koroškem 83 utrakvističnih šol — ponemčevalnic, katere je moralo obiskovati 11.000 slovenskih otrok.

Človek, ki pazno prebira uradne statistike na Koroškem, se mora čuditi, da ni slovenski življenjalec na Koroškem v tako težkih razmerah že popolnoma zamrl.

Poslanec dr. Ig. Zitnik je bil med prvimi, ki se je v zelo težkih narodnih bojih sploh upal nastopiti z upravičenimi zahtevami in prošnjami pred državnim zborom na Dunaju.

Danes nas čaka še veliko trdega dela — saj imamo pod tujim jarmom 90.000 Slovencev v Korotanu in nad 600.000 v Primorju.

Če izpregovori avstrijski general

Te dni se je mudil v Celovcu državni tajnik general Schönburg-Hartenstein in v veliki dvorani so mu priredili banket, kateremu so med drugimi prisostvovali škoj dr. Rohacker, deželni glavar Kernmaier, policijski upravnik polkovnik Barger in general Hülgert.

Stara moda, ki je že stari Avstriji škodovala! To se pravi rožljati s sabljol!

pred nakupom si oglejte veliko razstavo otroških in igračnih vozov, stolic, holenderjev, malih dvokoles tritikjev, igralnih strojev, motorjev in dvokoles v prostirih domače tovarne »TRIBUNA« F. Batjel, Ljubljana, Karlovska c. 4

Skoro milijarda za nemško propagando

Nemško finančno ministrstvo je te dni priobčilo »pregled državnega obračuna za l. 1933«. Ta obračun vsebuje prav zanimive številke.

Za notranjo propagando 2 milijona mark (l. 1932 je znašala ta postojanka 0), za propagando v inozemstvu 7.6 milijonov (l. 1932 1.9 milj.) mark.

Te številke je treba še popraviti. Dohodki radia ne znašajo samo 10.6, temveč 35 milijonov mark. V resnici je v Nemčiji 4.5 milj. naročnikov radia, ki plačajo letno po 24 mark naročnine.

Pomagaite bednim trpinom!

Da bi moglo praktično izpolnjevati svojo socialno nalogo, je društvo »Tabor« v letošnji jeseni dogradilo prostorno prenočišče za 21 brezposelnih delavcev.

Društvo »Tabor« se zato obrača na vso javnost s prošnjo, da bi ga podprla v tem delu ter mu pomagala opraviti prenočišče, da bo zamogo sprejeti pod svojo streho čim več potrebnih.

Naslov društva je: Društvo »Tabor«, v Ljubljani, poštni predal 308, odnosno Šelenburgova ulica 1-II. Ček. rač. št. 16068.

Ivan Albreht:

Vrniteo

Planine so kakor umite za praznik, tako bele in čiste strme pod nebo, ko stopa Anzej proti domu. Dolina leži ob njih kakor v zibelki, na desni jo strážijo gozdna pobočja visokih gor, na levi ji Drava lahno šumlja uspavanko.

Kam vendar? Domov. Domov se mudi danes vsem popotnim in domov se mudi Anzeju. Več ko deset let že ni videl teh krajev in zdaj čuti, v globini vrisakajočega srca čuti, da ni pod božjim soncem več lepšega kraja kakor je ta njegov ob vznožju planin snivajoči Rož.

V Anzeju se trpko zgane ob tem spominu, toda nikar minulosti, nikar trpkih misli v ta svatovski trenutek svidanja. Dovolj je bila dolga pot iz Roža po širokem svetu. Izza dne, ko je morala klovniti slovenska zastava na tej sveti zemlji, je taval Anzej kakor Ahasver. Kopal je v Vestfaliji rudo, služil si je s trdim delom kruh v Franciji, nikjer ni imel obstanke, nikjer miru.

Zdaj je Anzej tu. Z Zihpolj ga pozdravlja Marija, Ljubelj zamisljeno molči, pečine ob Dravi so belo pregrnjene. Pa kaj bi ne bile, ko se razgrinja njega:

»Bog te sprimi, Anzej! O, to je materin glas, klic materine ljubezni, ki premaga vsako daljo! In srce je kriknilo s hrepenenjem in veledlo domov.

Zdaj je Anzej tu. Z Zihpolj ga pozdravlja Marija, Ljubelj zamisljeno molči, pečine ob Dravi so belo pregrnjene. Pa kaj bi ne bile, ko se razgrinja njega:

Srebrne krone - staro zlato in srebro ku puše RAFINERIJA DRA GIH KOVIN - Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina

Kislo zeljo, repo - prvovrstne in cele glave za sarmo v sodčkih dobavljajo po brezkonkurenčni ceni Gustav Erklavec, Ljubljana, Kodeljevo 10. (I) telefon 25-91.

Posteljne mreže - izdeluje na lesenih in železnih okvirjih naiceneje; sprejemajo se tudi v popravilo Alojz Andlovic, Ljubljana - Komenskega št. 34. (I)

Špecerlisko in kolonijalno blago, umetna gnojila, cementi itd. itd. dobavljajo Gospodarska zveza v Ljubljani

Stražnik vrh strehe vlomilcu: »Roki kviškute

Morje bo gnalo tovarno

Znani francoski fizik in izumitelj Georges Claude se že več let bavi z mislijo, kako bi se dala izrabiti razlika v temperaturi med zgornjimi in spodnjimi plastmi morja.

praznik po Rožu in se vrača Anzej domov! Ojstrica si je nadela najlepšo kučmo in sonce se vedro sprebaha po njenih biserih.

Ali se res oglasi potopljeni zvon iz Vrbskega jezera?

Ne, ne, samo kraguljec so. Mimo Anzeja zdrknejo sani, toda človek na njih je tujec. Tuj je pozdrav, tuj je obraz.

Naj bo, naj hiti kamorkoli, Anzeju se mudi domov. Danes bi vsakogar objel, tako mu je veselo in slovesno pri sreju.

Tam pod rebrijo je v zatišju skrita rodna hiša. Anzeju utriplje srce, noge se mu tresejo, dib mu zastaja, zavrkal bi rad, pa niti izpregovoriti ne more, ko stopi v vežo.

Iz kuhinje stopi priletna ženica. Siva je že in sključena — nejevoljno motri prišleca in nekaj mrmra.

»Mati! Anzeja duši v grlu, starka sredi veže začudeno sklene roke. Za trenutek stoji kakor odrevenela, potem pa: »Anzej, Bog te sprimi, moj sin!«

O, to je glas, ki ga je slišal tja daleč gori v Kanado, to je najlepša pesem, pozdrav samih nebes: materina topla beseda!

Hiša oživi, oče se pomladi, bratje in sestre strme, vse je svetlo, vse je prazniško toplo, ko stopi Anzej v sobo. Iz kota ga pozdravljajo jaselece, še iste jaselece, ki jih je poznal kot otrok. In Marija se smehlja kraj jasli in Dete dviga roko k blagoslovu. In Anzej stopi tja, poklekne tja in molči brez besed. Kje naj bi tudi našel besedo, da bi ž njo izrazil, kako v tem trenutku občuti božično veličino njegovo srce!

Klavirji! Telefon 2059 Planini!

Kuopujte na obroko od Din 400-

prve svetovne fabrikat: Bösendorfer, Steinway Förster, Petrof, Höpfl, Stingl originali, ki so nesporno najboljši!

(Lahka precizna mehanika.) Prodaja jih izključno le sodni izvedenec in bivši učitelj Glasbene Matice

Aloiz Breznik Aleksandrova cesta 7. Velikanska zaloga vseh glasbenih instrumentov in strun

Sveže naffinešje norveško ribje olje iz lekarne dr. G. Piccolija v Ljubljani se priporoča bednim in slabotnim osebom.

Centralni vira ni v Ljubljani.

VINA dolensko, štajerska in sploh vseh vrst kupite pri

Pšenitno moko najboljših mlinov nudi največjeje veletrgovine Rita in mlevskih izdelkov A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24.

Za Novo leto! svilene ovratne rute, fini robčki v pastelnih barvah, »Breda« robčki za deco, torbice za servijete, zaves in pregrinjala — vse po izvanredno nizkih cenah pri

Matek & Mikeš, Ljubljana poleg hotela Štrukelj

Specijalni entel oblek in volan azur, predtšek. Vezenje monogramov, perila, zaves i. t. d. Proti predložitvi tega oglasa 5% popusta.

KAR JE RES — JE RES! Najlepše TISKOVINE, naj bodo že za pisarniško porabo ali pa LITOGRAFIRANE ozir. tiskane v BAKROTISKU za reklamne namene, prav tako tudi KLIŠEJE za naše oglase nam dobavi JUGOSLOVANSKA TISKARNA V LJUBLJANI. Izvršitev je prvovrstna, material brezhiben, cene so umerjene, dobava ločna. Telefon 2992